

Włodzimierz Jastrzębski (rec.)

„Kościół pw. Świętej Trójcy w Bydgoszczy 1913-2013”

praca zbiorowa pod redakcją Marka Romaniuka, Bydgoszcz 2013, ss. 192

W maju 2013 r. ukazało się jubileuszowe wydawnictwo-album poświęcone setnej rocznicy konsekrowania przez biskupa Wilhelma Kloskego nowej świątyni na ówczesnym Przedmieściu Poznańskim w Bydgoszczy. Praca składa się z trzech części: opracowania monograficznego dziejów świątyni i parafii za lata 1913-1981 przygotowanego przez zespół autorów w składzie: prof. dr hab. Albert Kotowski, mgr Daniel B. Rudnicki, dr Agnieszka Wysocka, kalendarium rejestrującego wydarzenia od 1982 r. do współczesności pióra dra Marka Romaniuka oraz suplementu autorstwa D.B. Rudnickiego zawierającego noty biograficzne parafian wyświęconych do stanu duchownego. Najmocniejszymi stronami wydawnictwa są dwa elementy: monografia historyczna oraz wspaniałe fotografie, po części archiwalne, ale w większości obrazujące aktualny wystrój zewnętrzny i wewnętrzny kościoła, których autorem był mgr Wojciech Woźniak. Prof. A. Kotowski od lat zajmował się historią bydgoskiego kościoła pod wezwaniem Świętej Trójcy, przygotował na ten temat kilka opracowań i można uznać, że temat ten już w dużej mierze jest wyczerpany. Opisał tu bowiem dzieje poprzednika tutejszej świątyni istniejącej od połowy XVI wieku do końca XVIII stulecia, następnie zajął się szczegółowo funkcjonowaniem obecnej świątyni, uwzględniając utworzenie (w 1925 r.) parafii i jej organizację wewnętrzną, zajął się obsadą personalną stanu kapłańskiego, składem zawodowym społeczności parafian, duszpasterstwem, katechizacją dzieci i młodzieży oraz funkcjonowaniem stowarzyszeń i organizacji parafialnych. Jego rozważania kończą się na 1981 r., ponieważ obowiązująca Ustawa archiwalna z 1983 r. zasadniczo nie zezwala na udostępnianie akt archiwalnych, których proveniencja sięga powyżej 30 lat od ich wytworzenia. Później mamy już do czynienia ze współczesnością, której przeszłość opracowuje się na podstawie materiałów powszechnie dostępnych, np. prasy, różnego rodzaju kronik czy dokumentów oficjalnych.

Istotnym uzupełnieniem wywodów prof. A. Kotowskiego były szkice z historii sztuki, których autorką jest dr A. Wysocka. Opisała ona historię budowy świątyni, wiele miejsca poświęcając autorowi projektu inż. arch. Rogerowi Sławskiemu, przedstawiła zabytkowe wnętrza kościoła i jego wystrój (rzeźby, obrazy, witraże, organy i inne zabytki rzemiosła artystycznego). Dziejami nekropolii parafialnej na Jarach zajął się mgr D.B. Rudnicki.

Pomimo bazowania przez autora drugiej części monografii dra M. Romaniuka na materiale oficjalnym, jego wywody okazują się także w miarę szczegółowe. Mowa w nich o organizacji kościoła i parafii po 1981 r., o ważniejszych uroczystościach, duszpasterstwie, katechizacji, stowarzyszeniach, przedsięwziętych inwestycjach budowlanych (dom katechetyczny), remontach itp. W zakończeniu autorzy monografii przypomnieli postacie kolejnych proboszczów parafii, których było w latach 1925-2013 czterech: ks. Mieczysław Skonieczny, ks. Kazimierz Sojka, ks. Jerzy Gołębiewski i ks. Bronisław Kaczmarek, i ich dokonania.

Z ważniejszych faktów – moim zdaniem – autorom monografii umknęły dwa. W latach 1945-1948 ks. proboszcz M. Skonieczny był radnym miejskim i uczestniczył żywo w życiu społeczno-politycznym miasta Bydgoszczy. Spośród zasłużonych parafian, spoczywających na wieczność na cmentarzu kościelnym na Jarach, wymienić należy prof. dra hab. Jerzego Danielewicza – pierwszego rektora Wyższej Szkoły Nauczycielskiej, poprzedniczki dzisiejszego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.